

Lilla Sopboken 4

Om konsten att källsortera

→ www.norrkoping.se

NORRKÖPING

LILLA SOPBOKEN 4

Om konsten att källsortera

Texter

Norrköpings kommun, tekniska kontoret
Förpacknings- och Tidningsinsamlingen

Layout

Rüsen Yildiz
Camilla Neve

Tryck

LTAB Linköpings Tryckeri AB

Ansvarig utgivare

Leif Lindberg
Norrköpings kommun, tekniska kontoret

LILLA SOPBOKEN 4

Nu är Lilla Sopboken 4 här! Här kan du läsa hur du ska sortera ditt avfall, men också om varför det är viktigt att källsortera.

Boken innehåller en uppslagsdel där du enkelt kan leta reda på hur du ska hantera det avfall du vill slänga. Alla typer av avfall finns inte med i boken, så om det är något du saknar kan du prova vår sökbara sorteringsguide på www.norrkoping.se/avfall eller ringa vår kundservice på tfn. 011-15 15 50.

Min förhoppning är att boken ska ge dig den hjälp du behöver för att sortera ditt avfall på bästa sätt för miljön.

Leif Lindberg

Teknisk chef

Lilla Sopboken består av två uppslagsdelar – den första för vanliga avfallsord och miljöbegrepp, den andra för olika typer av avfall. Den andra uppslagsdelen är störst, och den är tänkt att vara en hjälp för dig när du ska källsortera.

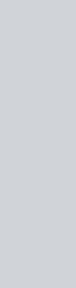
Innan de båda uppslagsdelarna hittar du information om vad källsortering är, vem som ansvarar för vad samt förklaring av vanliga begrepp som används. Här hittar du även en lista över vilka olika avfallstyper som finns och var de ska lämnas.

I slutet av Lilla Sopboken hittar du kontaktuppgifter.

Lilla Sopboken 4 är tryckt december 2011. Förändringar som skett efter det finns inte med i boken. För att vara helt säker på att du får den senaste informationen, besök vår webbplats: www.norrkoping.se/avfall.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Källsortering	7
Varför källsortering.....	8
Skapa kretslopp	8
Avfallshierarkin.....	10
Vart ska avfallet lämnas	12
Vem gör vad	14
2. Miljö- och avfallsbegrepp.....	17
3. Sorteringsguide A-Ö	45
4. Kontaktuppgifter	93

KAPITEL 1

KÄLLSORTERING

VARFÖR KÄLLSORTERING?

Källsortering handlar om att ta tillvara på resurser. På vår jord finns begränsade resurser, och om vi inte tar tillvara på det vi använder kommer resurser såsom metaller och olja att ta slut. När vi tar vara på våra resurser minskar vi även vår klimatpåverkan. Det är nämligen så att det går åt mycket mindre energi att återvinna till exempel en förpackning än att producera en ny av helt nytt material. När vi minskar vår energianvändning minskar vi även våra utsläpp av koldioxid och andra växthusgaser.

Källsortering handlar också om att inte sprida gifter i vår miljö. När miljöskadliga ämnen hamnar i naturen påverkar det inte bara djur och växter utan även oss människor, eftersom gifterna kan hamna i maten vi äter. En välmående natur är också en ovärderlig källa till rekreation. Det är viktigt att även våra barn och barnbarn ska kunna plocka svamp i en granskog och bada i en vacker insjö. Därför är farligt avfall det avfall som är viktigast att källsortera.

Vad betyder då källsortering? Jo, att sortera vid källan, där soporna uppstår. Det vill säga i våra hem eller på våra arbetsplatser. Oftast går avfallet inte att sortera i efterhand på en fabrik, utan vi måste alla hjälpa till att sortera för att det ska fungera.

SKAPA KRETSLOPP

Naturen fungerar som ett kretslopp där allting har en funktion och tas tillvara. Döda växter blir till näring för nya växter. Vatten som avdunstar blir till regn. När vi källsorterar efterliknar vi naturens kretslopp, istället för att slänga det vi inte behöver på en soptipp. Det kan till exempel handla om att sortera sitt matavfall. Matavfallet blir sedan till jord eller biogas och kan på så sätt göra nytta igen. Jorden kanske används till att odla nya grönsaker, och biogasen ersätter bensin och diesel.

Alla förpackningar som du idag lämnar till återvinning blir material till nya produkter. Ett flingpaket blir till en skokartong och en syltburk blir isolering. På så sätt sparar vi på jordens resurser och minskar utsläppen av växthusgaser. Idag är det endast några få procent av avfallet som hamnar på soptippen. Men det finns mer att göra! Genom att använda avfallet på bästa sätt kan vi tillsammans hjälpa till att göra skillnad.

AVFALLSHIERARKIN

Inom EU och även i svensk lagstiftning finns en prioriterad ordning över hur avfallet ska hanteras. Den kallas avfallshierarkin, och ser ut så här:

1. Förebyggande

Det allra bästa är att se till att så lite avfall som möjligt uppstår. Det kan du göra genom att till exempel konsumera mindre, bära hem varor i tygkassar och säga nej tack till reklam.

2. Förberedande för återanvändning

Det näst bästa är att avfallet används igen. Ett exempel på återanvändning är när du lämnar gamla kläder till klädinsamling.

3. Materialåtervinning

Då materialet i avfallet kan återvinnas sparas stora resurser. Exempelvis kan pappers- och ståltillverkning börja i pappersbruk eller stålverk istället för i skog eller gruva.

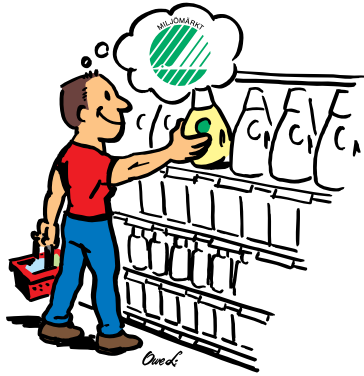
4. Annan återvinning

Det avfall som inte kan återanvändas eller materialåtervinnas blir en resurs i form av energi och el genom förbränning.

5. Bortskaffande/ deponering

Det sista alternativet kan till exempel innebära att avfallet hamnar på sop-tippen eftersom det inte kan användas som en resurs.

VART SKA AVFALLET LÄMNAS?

Här finns en lista på de typer av avfall som du som privatperson vanligen kommer i kontakt med. Det kan vara bra att känna till dessa begrepp och veta var de ska lämnas. Om du vill veta mer om de olika avfallsbegreppen kan du slå upp dem i kapitel 2.

Vid bostaden

- Matavfall
- Brännbart avfall (kallas blandat avfall om du inte sorterar matavfall)
- Slam från enskilda avlopp
- Latrin

Vid returpunkten

- Grovavfall
- Farligt avfall
- Elavfall
- Saker för återanvändning

Farligt avfall kan även lämnas till miljöbilen. Batteriinsamling finns också i många butiker och på återvinningsstationerna. Hämtning av grovavfall, elavfall och farligt avfall kan beställas via tekniska kontorets kundservice. För mindre farligt avfall, elavfall och småbatterier finns insamling i vissa butiker.

Vid återvinningsstationen

- Förpackningar av metall, papper, plast och glas
- Tidningar

Förpackningar och tidningar kan även lämnas vid bostaden om du har insamling av förpackningar och tidningar där du bor. FTI ansvarar för återvinningsstationerna eftersom förpackningar och tidningar omfattas av producentansvar.

Vid apoteket

- Läkemedel

Vid verksamheten

- Matavfall
- Brännbart avfall (kallas blandat avfall om du inte sorterar matavfall)
- Fett från fettavskiljare
- Vegetabilisk olja

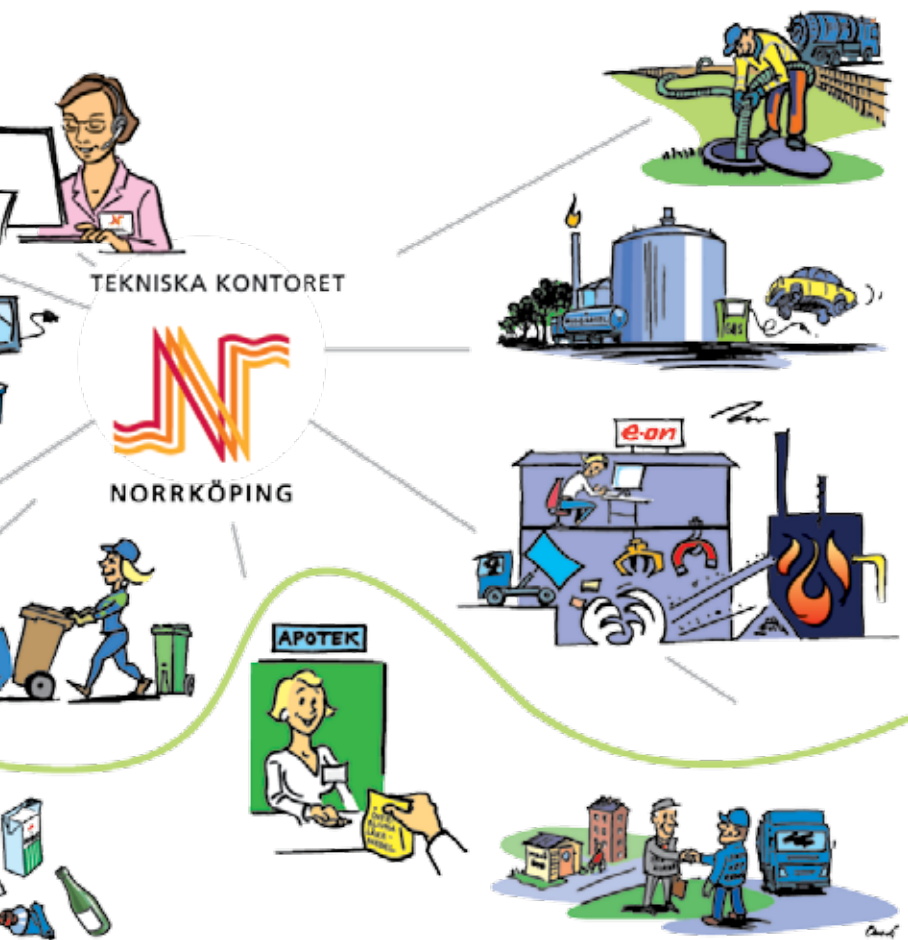
Källsorteringens grundidé

DEM GÖR VAD?

Det är många aktörer inblandade som ser till att ditt avfall hämtas och tas om hand. Ansvaret ligger hos kommunen och ibland hos producenterna av de varor du handlar. I denna skiss kan du se vem som gör vad och vad som ligger under det kommunala renhållningsansvaret som tekniska kontoret ansvarar för.

KAPITEL 2

MILJÖ- OCH AVFALLSBEGREPP

Abonnemang

Alla fastighetsägare ska ha abonnemang för sophämtning. Det finns olika abonnemang att välja på, beroende av vad du har för behov.

Se mer under Taxa

Agenda 21

Ett dokument från en FN-konferens i Rio de Janeiro 1992 där de länder som deltog formulerade en dagordning (agenda) för det tjugonde århundradet, som de lovade att arbeta efter. Agenda 21 handlar om miljö, demokrati och rättvisefrågor. I Norrköpings kommun finns en lokal Agenda 21, den hittar du på www.norrkoping.se.

Avfall

Enligt lagens definition är avfall något som innehavaren gör sig av med, avser eller är skyldig att göra sig av med. Men för de flesta av oss är det ju bara sopor!

Avfallsbehandling

Avfallsbehandling betyder olika metoder att ta hand om avfallet. Förbränning, rötning (det vill säga produktion av biogas), kompostering, deponering eller slutförvar är alla olika typer av behandlingsformer.

Avfallsplan

Avfallsplanen är en del av Norrköpings kommuns renhållningsordning. I renhållningsordningen ingår även föreskrifter för avfallshanteringen. Dessa dokument är, tillsammans med avfallstaxan, de dokument som styr avfallshanteringen i Norrköping. Planen beskriver bland annat dagens situation när det gäller avfallsmängder och flöden. Här beskrivs även hur kommunen tänker arbeta för att minska avfallsets farlighet och mängd. Kommunens gällande avfallsplan finns att läsa på www.norrkoping.se/avfall.

Avgifter

Det är avgifter som finansierar sophämtningen, inte skatter. Kommunen bestämmer en taxa och de olika delarna bildar din sophanteringsavgift. Avgiften bestäms av om du källsorterar matavfall eller inte, kärstorlek, intervall för tömning och dragväg.

.....

Batteriinsamling

Idag finns ett producentansvar för batterier. Småbatterier lämnas till returpunkten eller i batteriholk. Holkar finns i många mataffärer, på återvinningsstationer och på många apotek. Bilbatterier kan du lämna på returpunkten eller där de säljs. Metallen i vissa batterier återvinns, kvicksilver tas slutgiltigt omhand och vissa mindre miljöstörande batterier deponeras. Tänk på att uppladdningsbara apparater innehåller miljöfarliga batterier och räknas som elavfall – ta bort batteriet om du kan, och lämna sedan produkten som elavfall till en returpunkt. Mer information finns under bilbatterier, elavfall samt på www.batteriinsamlingen.se.

.....

Biobränsle

Bränslen som kommer från växt- och djurriket. Det är till exempel trä, halm, spannmål för etanolframställning, torv och biogas. Förbränning av biobränslen förstärker inte växthuseffekten eftersom de ingår i naturens kretslopp och är förnybara.

.....

Biogas

En energirik gas som uppstår då organiskt avfall bryts ner utan tillgång på syre. Denna process kallas rötning. Gasen består till stor del av metan och kan användas som fordonsbränsle eller för elproduktion med gasmotor.

.....

Biologisk behandling

Samlingsbegrepp för behandlingsmetoderna kompostering och rötning. Båda är biologiska processer där smådjur och bakterier gör jobbet.

Blandat avfall

När vi pratar om blandat avfall i Norrköping menar vi brännbart avfall som även innehåller matavfall och som går till förbränning. Avgiften för att lämna blandat avfall är högre än för brännbart.

.....

Brännbart avfall

Exempel på brännbart avfall är diskborstar, leksaker (utan batteri), blöjor och bindor, CD-skivor, pennor, tops, dammsugarpåsar och kuvert. Det brännbara avfallet är det som du lägger i den vanliga soppåsen och sen i den gröna tunnan. Det är förbjudet att lägga brännbart avfall på en deponi (soptipp). Allt som är brännbart räknas inte in i begreppet "brännbart avfall" eftersom det enligt lag ska materialåtervinnas.

.....

Bygg och miljökontoret

Kontoret som handlägger och bereder kommunens miljöfrågor. Kontoret är tillsynsmyndighet för avfallshanteringen.

.....

Byggavfall

Byggavfall omfattas inte av det kommunala renhållningsansvaret. Avfall som uppkommer från mindre underhållsarbeten och reparationer i bostaden, till exempel målning, tapetsering, slipning av golv och byte av förslitningsdetaljer räknas som hushållsavfall och får lämnas till returpunkterna. Om ett byggarbete är omfattande (större reparation, renovering, ombyggnad, rivning etcetera) räknas det som byggavfall och får inte lämnas till returpunkterna. Om du har byggavfall ska du hyra en container av valfri entreprenör. Fråga hur avfallet ska sorteras då du hyr containern.

.....

Byggnads- och miljöskyddsnämnden

Bygg och miljökontoret ansvarar för kommunens tillsynsverksamhet när det gäller lagstiftningen som reglerar skydd av människors hälsa och miljö. Byggnads- och miljöskyddsnämnden är den ansvariga nämnden för dessa frågor.

Deponi

Annat ord för soptipp. En typ av avfallsbehandling som tack och lov minskar i omfattning, eftersom vi återvinner allt mera. Idag ställs mycket stränga krav på hur en deponi ska fungera för att störa miljön så lite som möjligt. Ju mindre som hamnar på deponi desto bättre!

.....

Dragväg

Dragväg innebär den väg som sophämtaren behöver dra soptunnan till sopbilen. I taxan finns avgifter för dragväg. Det är viktigt ur arbetsmiljösynpunkt att dragvägen är skottad och sandad vintertid. Dragvägen behöver vara tillräckligt bred och får inte luta för mycket.

.....

Elavfall

Betyder elektriskt- och elektroniskt avfall. Elavfall omfattas av producentansvar och klassas som farligt avfall. Alla produkter med sladd eller batteri samt ljuskällor såsom lysrör, lågenergilampor och glödlampor räknas som elavfall. Elavfall lämnas till en returpunkt eller hämtas efter beställning hos kundservice. Om du bor i lägenhet, hör med hyresvärden om hur det fungerar i er fastighet. Efter insamling plockas produkterna isär och de olika delarna tas omhand. Metaller återvinns och vissa plaster förbränns. Farligt avfall plockas bort och sänds till separat behandling.

.....

Energiutvinning

Vid förbränning tas energin omhand och används till fjärrvärme och el. Ibland används ordet energiåtervinning för att förtydliga att energin i materialet kommer till nytta.

Fartygsavfall

För fartyg gäller speciella regler om avfall och hur det ska lämnas i hamnen. Dessa regler bestäms av Transportstyrelsen. När soporna ska tas omhand är det kommunen som ansvarar för hushållsavfallet. Om du har fritidsbåt, så källsortera soporna och lämna dem vid en mottagningsanläggning i land. Här kan du ofta också lämna toalettavfallet från båten.

.....

Farligt avfall

Farligt avfall är den avfallstyp som är viktigast att sortera. Det ska alltid tas omhand separat, så att avfallet inte skadar människor, djur eller natur. Farligt avfall är till exempel olja, färgrester, lösningsmedel, bekämpningsmedel och nagellack. Även elavfall, exempelvis lysrör och lågenergilampor, räknas som farligt avfall eftersom de innehåller kvicksilver. Farligt avfall lämnar du till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Fettavskiljarslam

Tekniska kontoret hämtar fettavskiljarslam från verksamheter i kommunen. Fett som hamnar i avloppet kan orsaka stopp och översvämning. Det kan även leda till dålig lukt. För att undvika problem behöver verksamhetslokaler som hanterar livsmedel och serverar mat ha en fettavskiljare installerad till avloppet. Norrköping Vatten AB ställer även krav på att fettavskiljare ska finnas i denna typ av verksamheter. I många fall behöver dessa verksamheter också ha en separat hantering av olja och fett från fritering och liknande.

.....

Fossila bränslen

Icke förnybara bränslen som har bildats vid nedbrytningen av döda djur och växter som fanns för mycket länge sedan. Det är olja som finns i jordens inre och som vi använder till framställning av bland annat bensin och plast – men även naturgas och kol som vi använder som bränsle. ▶

När fossila bränslen förbränns bildas koldioxid som bidrar till klimatförändringarna. När vi plockar upp saker från jordens inre stör vi den naturliga balansen i våra ekosystem eftersom det är material som naturen har tagit bort från kretsloppet.

.....

Freon

Freoner är gasformiga klorföreningar som inte bryts ned förrän de kommer upp till ozonskiktet. Där reagerar freonet med ozonet, som då förstörs. Det innebär att mera farlig solstrålning når jorden. Freon får inte längre användas vid tillverkning av nya produkter, men det finns fortfarande i de flesta äldre kylskåp och frysar.

.....

Fritidshus

Se Taxa och Sommarhämtning

.....

Förbränning

Det mesta av hushållens avfall i Sverige förbränns i anläggningar speciellt gjorda för detta. Energiinnehållet i avfall är stort och värmen från förbränning av avfall täcker 15 procent av det totala fjärrvärmebehovet i Sverige. Det är viktigt att avfallet som förbränns inte innehåller farliga ämnen. Utsläppskraven för avfallsförbränningsanläggningar är stränga och anpassade till EU-regler.

.....

Föreskrifter

Alla kommuner har egna föreskrifter för avfallshanteringen. Föreskrifterna är en del av kommunens renhållningsordning, den andra delen är avfallsplanen. I föreskrifterna bestäms hur avfall får hanteras i kommunen, till exempel hämtningsintervall, undantag och vem som får göra vad. Föreskrifterna hittar du på www.norrkoping.se/avfall. Se mer under Renhållningsordning och Avfallsplan

Företagskort

Returpunkterna är i första hand till för hushållen i kommunen. Returpunkterna finansieras via renhållningstaxan. Det är dock möjligt för företag att lämna mindre mängder avfall på returpunkten, men då måste de köpa särskilda företagskort. Dessa går att köpa via vår kundservice. Företagskortet omfattar inte farligt avfall, asbest eller hushållsavfall från till exempel personalrum.

.....

Förmultningstoalett

En toalett där kiss och bajs blir till jord – ett eget omhändertagande av latrin helt enkelt. Förmultningstoaletter används där avlopp inte är utbyggt, till exempel i fritidshus. Om du vill använda en förmultningstoalett istället för att få latrin hämtat måste du anmäla det till kommunen. Kontakta kundservice för att få en blankett.

Se mer under [Latrinkompostering](#)

.....

Förpackningar

Lämnas på en återvinningsstation eller till separat insamling vid fastigheten. Sedan 1994 gäller producentansvar för förpackningar av papper/kartong, glas, metall och plast. De samlas in för återvinning.

.....

Förpackningsavgift

För att finansiera insamlingen av förpackningar betalar du en liten avgift på varje förpackning du köper. Avgiften ligger redan inräknad i varans pris. Avgiften finansierar driften av de allmänna återvinningsstationerna och återvinning av förpackningar som samlas in.

.....

Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB

En organisation som ägs av producenterna och som har som uppgift att driva och etablera återvinningsstationer i hela landet.

TIPS OM FÖRPACKNINGAR

- Ta av kapsyler, lock och korkar och sortera dem efter materialslag. Du kan lämna korken kvar på kaviartuben och andra tuber som innehållit mat, så luktar de inte.
- Lägg ihop dina mindre pappersförpackningar i en större, så tar de mindre plats.
- Ett enkelt och utrymmessparande sätt att källsortera är att samla alla förpackningar i samma papperskasse. Sedan sorterar du vid återvinningsstationen och lägger rätt förpackning i rätt behållare.
- Ibland kan det vara svårt att veta om en plastpåse med aluminiumskikt, till exempel en chips- eller kaffepåse, ska sorteras som en plast- eller metallförpackning. Ett knep är att krama ihop påsen till en boll. Behåller påsen formen av en boll består den mest av metall och ska sorteras som en metallförpackning. Om den vecklar ut sig består den mest av plast och sorteras som en plastförpackning.
- Alla förpackningar ska vara tömda och rengjorda. Förpackningen behöver inte vara helt ren för att återvinningen ska fungera, eventuella matrester försvinner i processen. Däremot kan matrester orsaka lukt i sopusrymmen och på återvinningsstationen.
- Förpackningar med olika material ska separeras. Om det inte går att skilja de olika materialen åt, sortera förpackningarna efter det material som förpackningen till största del består av.
- Böj in vassa lock på konservburken.
- Stora förpackningar som inte går ner i behållaren på återvinningsstationen lämnas till en returpunkt.

Glasförpackningar

Förpackningar och tidningar lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har insamling av förpackningar vid din bostad. När det gäller glasförpackningar är det viktigt att skilja på färgat glas och ofärgat glas.

Grovavfall

Större och skrymmande avfall från hushållet som på grund av sin vikt, storlek eller andra egenskaper inte kan hanteras i den vanliga sophämtningen. Det kan till exempel vara kasserade möbler och cyklar. Grovsopor kan alltid lämnas på en returpunkt eller hämtas efter beställning hos kundservice. I flerfamiljshus finns oftast något utrymme där grovsopor kan lämnas. Hör med din fastighetsägare vad som gäller där du bor.

Tänk på att det är bättre att lämna funktionsdugliga möbler med mera till hjälporganisationer där de kan återanvändas. På returpunkterna brukar det finnas möjlighet att lämna saker till återanvändning.

Hemkompostering

En biologisk och naturlig metod för nedbrytning av organiskt material. Organiskt material är till exempel matrester och växtdelar från trädgården. Under syretillförsel arbetar bakterier, maskar och insekter med att bryta ner avfallet till enkla beståndsdelar som växterna kan ta upp som näring. Det som blir kvar är så kallad humus, som förbättrar jordens struktur och näringsvärde. Kretsloppet bygger på den naturliga kompostprocessen som hela tiden pågår. En välskött och fungerande hemkompost ger en bra jord med näring och humus. För att få hemkompostera allt ditt matavfall måste du först lämna en skriftlig ansökan till kommunen.

Hushållsavfall

Den typ av avfall som uppstår i ett hushåll eller avfall från verksamhet som liknar det avfall som uppstår i hushåll. Kommunen är ansvarig för hanteringen av allt hushållsavfall och använder entreprenörer som utför arbetet med till exempel insamling och behandling.

.....

Hämtningsdag

Om du vill veta vilka dagar dina sopor hämtas kan du kontakta kundservice. Det kan vara olika dagar för brännbart avfall och matavfall. Hämtningsdagen kan vara bra att hålla reda på om du drar fram soptunnorna inför sophämtningen, till exempel för att slippa betala för dragväg eller om du ställer soptunnorna i skuggan när det är varmt.

.....

Industriavfall

Avfall som uppstår vid industriell tillverkning. Hanteras oftast med containersystem, eftersom det rör sig om stora mängder. Ansvar för avfallet ligger på den som driver företaget, det är alltså inte ett kommunalt ansvar.

.....

Komposterbart

Se Matavfall

.....

Kompostering

Se Matavfall och Hemkompostering

.....

Kompostbehållare

För kompostering av enbart trädgårdsavfall finns inga regler för hur behållaren ska se ut, det kan vara en nätkorg eller en hemsnickrad låda. Ska du däremot kompostera allt ditt organiska hushållsavfall krävs det att behållaren är sluten, så att inte skadedjur kommer åt matresterna samt att den fungerar året om. ►

I en isolerad behållare behålls värmen och nedbrytningen kan fortgå även vintertid. I en oisolerad behållare kan innehållet frysa på vintern och då gäller det att volymen är tillräckligt stor för att rymma allt avfall. Bra kompostbehållare brukar finnas att köpa bland annat på stormarknader.

.....

Kompostkvarn

Med hjälp av en kompostkvarn kan du få ett kolrikt och lagom finfördelat kompostströ av ditt grövre trädgårdsavfall, till exempel grenar, kvistar och häckklipp. En kompostkvarn är inte samma sak som en matavfallskvarn. Se mer under Matavfallskvarn

.....

Kompostpåse

De påsar som används till matavfallet kallas matavfallspåse. Se mer under Matavfallspåse

.....

Kompostströ

Behövs för att hemkomposten ska få den rätta balansen av kol och kväve som krävs för att de små kompostdjuren ska må bra. Matrester och gräs har högt innehåll av kväve och är oftast blött – då behövs uppblandning med ett torrt och kolrikt strömaterial i form av till exempel sågspån eller torv. I handeln finns också särskilt kompostströ att köpa om du inte kan få tag på sågspån eller liknande.

.....

Kretslopp

Naturen fungerar som ett kretslopp. I naturen finns inget avfall, allting har en användning och en funktion. Vi kan skapa kretslopp genom att källsortera och genom att producera och konsumera produkter som kan användas igen.

Kundservice

Om du har frågor om avfallshantering är du välkommen att kontakta tekniska kontorets kundservice. Du når dem på tfn. 011-15 15 50, eller via e-post: kundservice.avfall@norrkoping.se. Du hittar även mycket information på vår webbplats: www.norrkoping.se/avfall.

Källsortering

Begreppet innebär att avfall sorteras vid källan, det vill säga där det uppstår. Källsortering är förutsättningen för en fungerande återvinning. Målet är återvinning av material, energi och näring. Det fungerar bäst när allt är bra sorterat från början.

Lagstiftning

All miljölagstiftning i Sverige har samlats under miljöbalken, som trädde i kraft i januari 1999. I anslutning till miljöbalken finns bland annat avfallsförordningen och en rad förordningar om producentansvar för olika produkter till exempel förpackningar och elavfall. Direktiv som gäller avfallshantering i EU införs som lagstiftning i Sverige.

Gå in på riksdagens webbplats för de senaste versionerna av lagstiftningen: www.riksdagen.se.

Latrinhämtning

Latrinhämtning kan ske från hushåll som inte är kopplade till det allmänna avloppsnätet och inte heller har enskilt avlopp. Oftast rör det sig om fritidshus. Hämtning av latrin (kiss och bajs) är ett tungt och slitsamt arbete. Dessutom är det inte miljömässigt fördelaktigt att transportera och deponera latrin. Ett alternativ till latrinhämtning är eget omhändertagande av latrin, till exempel genom att använda en mulltoalett eller genom latrinkompostering. Ofta kan det löna sig i längden att investera i en mulltoalett istället för att betala för latrinhämtning.

Latrinkompostering

Att själv kompostera latrin är enkelt eftersom det bryts ner väldigt snabbt. Installera en urinsorterande toalettsits, så kan du ta hand om urinets näringsinnehåll och enkelt kompostera latrinet. Eftersom hämtning av latrin är dyrt finns det pengar att spara på eget omhändertagande. Det krävs en speciell, tät behållare samt tillstånd från kommunens bygg och miljökontor. Om du vill göra det ännu enklare för dig kan du köpa en mulltoalett eller liknande.

.....

Läkemedel

Läkemedel omfattas av producentansvar. Det innebär att du kan lämna överbliven medicin till alla apotek. Kanyler ska emballeras väl och läggas bland det brännbara avfallet. Som emballage kan du till exempel använda en mjölkkartong eller en plastflaska. Vissa apotek kan tillhandahålla kanylbehållare.

.....

Länsstyrelsen

Östergötlands länsstyrelse finns i Linköping. Länsstyrelsen har bland annat till uppgift att se till att de miljömål som fastställs av riksdagen och regeringen får genomslag i länet.

I samverkan med kommunerna utformar miljövårdsenheten inom länsstyrelsen regionala mål och åtgärdsprogram samt arbetar med information, kunskapsspridning, miljöövervakning och skydd av vår natur. Tillståndsprovning och tillsyn av miljöfarlig verksamhet är andra områden som sköts härifrån. Läs mer på www.e.lst.se.

Länkar

Länkar till användbara webbplatser:

Avfall Sverige	www.avfallsverige.se
Avfallsforum	www.avfallsforum.se
El-kretsen	www.el-kretsen.se
Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB	www.ftiab.se
Naturvårdsverket	www.naturvardsverket.se
Norrköpings kommuns avfallssidor	www.norrkoping.se/avfall
Regeringen	www.regeringen.se
Sveriges avfallsportal	www.sopor.nu

Matavfall

Avfall som kan brytas ner på biologisk väg genom kompostering eller rötning. Rötning betyder att matavfallet omvandlas till biogas. I Norrköpings kommun kan du välja om du vill källsortera ditt matavfall eller inte. Du som gör en insats för miljön och sorterar ditt matavfall premieras genom en lägre avgift för avfallshanteringen. Du kan välja mellan att lämna ditt matavfall i en brun tunna som töms av kommunens entreprenör eller att hemkompostera det på din egen tomt.

Med matavfall menas allt som du kan tänka dig att äta samt skal och matrester. Det kan till exempel vara potatisskal, pasta, frukt, bröd, snacks, kaffesump och filter, tepåsar, kött och fisk. Du kan även slänga kött- och fiskben bland matavfallet.

Släng inte snus eller tobak bland matavfallet, det förstör nedbrytningsprocessen. Hundbajspåsar ska inte läggas bland matavfallet utan bland de brännbara soporna.

Matavfallet som hämtas blir biogas som är ett miljövänligt fordonsbränsle.

Matavfallskvarn

En matavfallskvarn installeras under diskhon och mal ner matresterna i avloppet. Det nermalda matavfallet följer med avloppsvattnet till reningsverket. I Norrköpings kommun är detta inte tillåtet, eftersom det malda matavfallet kan sätta igen avloppsrören. Det är däremot möjligt för storkök och liknande att använda sig av matavfallskvarn som är kopplad till en tank. Tanken töms av en slambil som kör avfallet till reningsverket för biogasproduktion.

.....

Matavfallspåse

En påse som är särskilt anpassad för vått matavfall. Om du källsorterar ditt matavfall och får det hämtat ingår de matavfallspåsar du behöver. Alla påsar på marknaden fungerar inte i den efterföljande biologiska behandlingen – därför ska bara påsar som tillhandahålls av kommunen användas.

.....

Materialbolag

Företag som samordnar och genomför producentansvaret för de ansvariga producenterna. Här finns i dagsläget Svensk Glasåtervinning, Plastkretsen, Returkartong, Metallkretsen, Pressretur, Svensk Däckåtervinning och El-kretsen. De materialbolag som ansvarar för förpackningar och tidningar är anslutna till paraplyorganisationen Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB.

.....

Materialåtervinning

Innebär att materialet i varan används igen, men ofta till andra produkter än den ursprungliga. Till exempel blir tidningar oftast till nytt tidningspapper medan glasförpackningar kan bli både nya glasförpackningar men också isoleringsmaterial.

Metallförpackningar

Förpackningar av metall lämnar du till en återvinningsstation eller vid din bostad, om du har hämtning av metallförpackningar där du bor.

.....

Miljömål

I Sverige finns det 16 nationella miljökvalitetsmål som har fastställts av riksdagen. Målen anger inriktningen för miljöarbetet på alla nivåer i Sverige, men även för arbetet i internationella sammanhang. Det finns utifrån dessa mål även regionala och lokala miljömål. Länsstyrelsen ansvarar för de regionala målen och kommunen för de lokala.

Se mer på www.naturvardsverket.se, www.e.lst.se och www.norrkoping.se

.....

Miljömärkning

Idag finns en rad olika miljömärkningar på varor, som är avsedda att vägleda oss konsumenter vid inköpstillfället. Märkningen intygar att varan är producerad på ett sådant sätt att den uppfyller de miljökriterier som märkningen står för. Miljömärkning finns även på tjänster såsom hotell eller transporter. Här är ett axplock av de miljömärkningar som finns idag:

Du kan läsa mer om miljömärkning på Konsumentverkets webbplats: www.konsumentverket.se.

Miljöbalken

Se Lagstiftning

Miljöbilen

En speciellt utrustad lastbil för hämtning av farligt avfall. Den kör turer som ett komplement till möjligheten att själv lämna farligt avfall till en returpunkt. Turlistan för miljöbilen annonseras i lokaltidningarna. Det finns även möjlighet att få farligt avfall hämtat avgiftsfritt vid din bostad om du bor i flerbostadshus. Fastighetsägaren beställer tjänsten hos kommunens kundservice. Hämtningen är avgiftsfri en gång per år.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket är en statlig miljömyndighet som arbetar för en ekologisk hållbar utveckling. Är även högsta myndighet när det gäller frågor om avfall, och får meddela föreskrifter om hur miljöbalken ska tolkas. Regeringen har gett Naturvårdsverket ett uppdrag att samordna och vara pådrivande i miljöarbetet såväl nationellt som internationellt. Läs mer på www.naturvardsverket.se.

Norrköpings kommun

Enligt miljöbalken är kommunen ansvarig för att hanteringen av hushållsavfall fungerar. Kommunfullmäktige antar den kommunala renhållningsordningen och taxan som styr och finansierar verksamheten. I Norrköpings kommun är det tekniska nämnden som har ansvaret, men det är tekniska kontoret som med hjälp av entreprenörer sköter det praktiska. Se mer information på www.norrkoping.se

Ozonskikt

Ozon är en molekyl som består av tre syreatomer. Runt vår jord finns ett tunt lager med ozon, det så kallade ozonskiktet, som skyddar oss mot solens ultraviolettera strålar. ▶

Brom- och klorföreningar, till exempel freoner, bryter ner det skyddande skiktet. Det är därför viktigt att vi försöker förhindra att dessa föreningar kommer ut i atmosfären – till exempel genom att lämna in gamla kyl- och frysmöbler till en returpunkt.

.....

Pappersförpackningar

Lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har insamling av pappersförpackningar där du bor.

.....

Plastförpackningar

Förpackningar av plast, både mjuka och hårda, lämnar du till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämtning av plastförpackningar där du bor.

.....

Producenter

I avfallssammanhang innebär producenter: den som tillverkar, importerar eller säljer en vara eller förpackning.

Se mer under Producentansvar.

.....

Producentansvar

En princip som innebär att en producent ansvarar för sina produkter när de kasserats av konsumenten. Syftet med producentansvar är att tillverkningen ska bli så miljömässig och resurssnål som möjligt, samtidigt som produkten ska kunna återvinnas.

Producentansvar är idag lagstiftat för förpackningar, tidningar, bilar, däck, batterier, läkemedel, träförpackningar, och elavfall. Förpackningsproducenterna organiserar detta genom företaget Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB. För elavfall finns El-kretsen AB och för träförpackningar Svenskt Returträ. Producentorganisationen för däck heter Svensk däckåtervinning AB.

Regler

Det finns många regler kring avfallshantering. Ytterst styrs allt utifrån miljöbalken som med sina förordningar successivt anpassas efter EU-lagstiftningen. Kommunens renhållningsordning med föreskrifter styr lokalt här i Norrköping. Tillsynsmyndighet är byggnads- och miljöskydds nämnden. Handläggningen utförs av bygg och miljökontoret.

Renhållningsordning

Kommunen ska enligt miljöbalken ha en renhållningsordning bestående av två delar: avfallsplan och föreskrifter. Föreskrifterna reglerar hur hushållsavfall får hanteras inom kommunen. Avfallsplanen omfattar bland annat mål och strategier för hur avfallshanteringen ska gå till. Avfallsplanen och föreskrifterna hittar du på www.norrkoping.se/avfall

Renhållningstaxa

Se Taxa

Repa

Är näringslivets lösning på producentansvaret för förpackningar av plast, metall, papper, kartong och wellpapp. Förpackningsavgifterna administreras härifrån. Företag (producenterna) ska anmäla sig till Repa och betala avgifter för förpackningar de importerar, tillverkar eller säljer. Avgifterna finansierar sedan återvinningen. Mer information finns på www.repa.se.

Se mer under Producentansvar.

Returpunkter

Namnet på återvinningscentraler i Norrköping. Finns på Stohagsgatan 7 i centralorten, Åby, Östra Husby, Krokek och Skärblacka. Anläggningarna är bemannade och du kan lämna grovavfall, farligt avfall och elavfall från ditt hushåll. Här brukar du även hitta en återvinningsstation och möjlighet att lämna saker till återanvändning. ▶

Undantaget är dina soppåsar under diskbänken, som ska hämtas vid fastigheten. Returpunkterna är en del av kommunens avfallshantering för hushållen och finansieras via renhållningsavgiften. Företag som vill lämna mindre mängder kan få det, men då ska de betala för sig genom att köpa företagskort.

För öppettider och vägbeskrivning till returpunkterna, gå in på www.norrkoping.se/avfall eller kontakta kundservice.

.....

Rötning

En process där organiskt material bryts ned utan syre och där biogas bildas.

Se mer under Biogas

.....

Septitank

En sluten tank för avlopp, där ingen avskiljning av slam sker. Töms med slamsugningsbil.

.....

Skärgårdshämtning

Sopor, slam och latrin hämtas även från öar i skärgården – här finns ju både sommarboende och permanentboende. Här används sobåt istället för sopbil.

.....

Slam

Vid behandling av avloppsvatten på reningsverket bildas ett slam som rötas. Rötresten innehåller mycket näring och organiskt material och kan därför användas som gödning på åkrar. Rötresten används även som fyllnadsmaterial vid övertäckning av gamla soptippar. Slam kan också vara fast material från enskilda avlopp som avskiljs i en slamavskiljare och transporteras till reningsverket för behandling. ▶

Slam från enskilda avlopp räknas som hushållsavfall. Det innebär att kommunen är ansvarig att sköta hanteringen. Bygg och miljökontoret beslutar hur ofta slamavskiljare ska tömmas. Vanligtvis töms en slamavskiljare på 2–3 m³ minst en gång per år.

Se mer under Slamavskiljare

Slamavskiljare

En anläggning för avskiljning av fasta material från eget avlopp. Oftast är det en cementbrunn med tre olika kammare (trekammарbrunn), som rymmer cirka 2–3 m³. De fasta delarna sjunker till botten eller stannar vid ytan i brunnen och töms med en slamsugningsbil minst en gång per år. När slammet avskiljts återstår en vätska som leds vidare till infiltration; det vill säga renas i en markbädd via ett dräneringssystem.

Sommarhämtning

För fritidshus sker sophämtning mellan veckorna 19 till 38. Har du hämtning udda veckor hämtas avfallet vecka 19 till 37 och har du hämtning jämna veckor sker hämtning vecka 20 till 38. Om huset används under övrig tid på året kan du beställa extrahämtning av avfall – vilket är nödvändigt eftersom det inte är tillåtet att transportera sitt eget hushållsavfall. För fritidshus gäller en särskild taxa.

Sogubbar

Det är de som hämtar dina sopor. Skänk dem en tanke ibland när du proppar soppåsen full! De gör ett viktigt och bra jobb. Förresten heter det inte sogubbar längre utan renhållningspersonal eller sophämtare. Dessutom arbetar det en och annan tjej i branschen numera.

Sophämtning

För information om hämtningsdagar eller beställning av hämtning, kontakta kundservice. Hushållsavfall hämtas av kommunens entreprenör. Se mer under www.norrkoping.se/avfall.

Sopor

Se Avfall

Sopkärl

Se Soptunna

Sopnedkast

I dag är det ovanligt med sopnedkast, även om det fortfarande förekommer i en del flerbostadshus. Sopnedkast började användas på 1930-talet. Idag är det dock inte så praktiskt med sopnedkast, eftersom avfallet ska sorteras. Istället byggs fler och fler återvinningsrum vid fastigheterna. Tidigare kom soporna ofta ner i källarplanet från sopnedkastet och därifrån fick renhållningspersonalen bära upp soporna. Det tunga och slitsamma arbetet är inte längre tillåtet och därför har många sopnedkast stängts av arbetsmiljöskäl.

Sopstation

Ibland kallas återvinningsstationer felaktigt för sopstationer. Men här får inga sopor lämnas, bara förpackningar, tidningar och batterier som ska återvinnas. Att lägga sopor på återvinningsstationer är straffbart.

Se Återvinningsstation

Sopsug

Vissa flerfamiljshus i Norrköping har sopsug. Sopsugen fungerar så att man kastar soporna i ett nedkast, och soporna sugs och transporteras i rör fram till en tank. Soporna hämtas sedan av en särskild sopsugsbil.

Soptipp

Se Deponi

Soptunna

Ett finare ord för soptunna är sopkärl. Sopkärl finns i storlekar från 80-liter upp till 660 liter. Om du vill byta kärlestorlek kontaktar du kundservice.

.....

Sortering

Se Källsortering

.....

Taxa

Avgiften för sophämtning ser du i Norrköpings kommuns renhållningstaxa. Sophantering betalas via avgifter från alla fastighetsägare och ska täcka alla kostnader i systemet. Pengar får alltså inte tas från skatten. Det är fastighetsägaren som betalar avgiften. För dig som bor i flerbostadshus är kostnaden för sophämtning inräknad i hyran.

Taxan är uppdelad i en fast och en rörlig del. Den fasta avgiften beräknas per lägenhet/hushåll och ska täcka kostnader som vi alla är med och delar på, oavsett hur mycket sopor vi har. Dessa gemensamma kostnader är drift av returpunkter, tillgång till miljöbilen och andra insamlingssystem för farligt avfall samt administration och information.

Den rörliga avgiften styrs av mängden avfall du lämnar samt om du källsorterar matavfall eller inte. Ju mindre soptunnor och ju glesare intervall för sophämtning du har desto lägre avgift. Det lönar sig att källsortera matavfall, det abonnerandet är billigare än om du väljer att inte källsortera. Här har du alltså själv möjlighet att påverka din avgift.

Taxan omfattar även avgifter för sopsugstömning, slam- och urinhämtning, latrinhämtning, hämtning av grovavfall och elavfall, hämtning av fettavskiljar slam och vegetabilisk olja, dragvägsavgifter med mera. Den kompletta taxan hittar du på www.norrkoping.se/avfall. Du kan även kontakta kundservice.

Tekniska kontoret

Tekniska kontoret arbetar på uppdrag av tekniska nämnden. Kontoret ansvarar för kommunens avfallshantering, men även för stadsmiljö och naturvård, vägar och trafik, färdtjänst och skolskjuts.

.....

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden har ansvaret för kommunens gator, vägar och parker, liksom för drift och underhåll av spårvagnsspår, hamn- och industrispår. Tekniska nämnden ansvarar också för kommunens naturvårdsåtgärder, avfallshantering, skolskjuts och färdtjänst. Nämnden är dessutom trafiknämnd och ansvarig för parkeringsövervakning på allmän mark.

.....

Tidningar

Tidningar, reklamblad och liknande lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har insamling av tidningar där du bor.

.....

Trekammarbrunn

Se Slamavskiljare

.....

Underjordsbehållare

Sedan våren 2008 finns ett nytt insamlingssystem, så kallade underjordsbehållare. Avfallet förvaras under mark i en stor säck som sedan töms med en kranbil.

.....

Vegetabilisk olja

Tekniska kontoret hämtar vegetabilisk olja från verksamheter i kommunen. Ofta rör det sig om olja från fritering och liknande. Olja som hamnar i avloppet kan orsaka stopp och översvämning. Det kan även leda till dålig lukt. För att beställa hämtning av vegetabilisk olja kontaktar du tekniska kontorets kundservice.

V

Vitvaror

Med detta menas hushållsmaskiner som spis, kyl- och frysmöbler, ugnar, diskmaskin, torkskåp, torktumlare och så vidare.

Växthuseffekt

Växthuseffekten innebär att en stor del av solens värme reflekteras kvar på jorden, precis som i ett växthus. Men istället för glasväggar är det ett gashölje som reflekterar värmen tillbaka till jorden. Den naturliga växthuseffekten är nödvändig för att vi ska kunna leva på jorden, annars vore det alldeles för kallt. Men dagens utsläpp av växthusgaser ökar på växthuseffekten och ökar därmed också jordens temperatur långsamt.

En temperaturhöjning på bara några grader påverkar klimatet mycket mer än vad man kan tro. Nederbördsmängden på jorden ökar, men på vissa platser kan det dock bli torrare. Arter kan få svårt att överleva då deras levnadsvillkor förändras. Förekomsten av naturkatastrofer ökar även i takt med klimatförändringarna.

Vanliga växthusgaser är koldioxid, lustgas, metan och freon. Växthusgaserna har olika stark påverkan på växthuseffekten. I förhållande till koldioxid är metan 21 gånger värre, lustgas 310 gånger värre och freon 1 300 gånger värre. Trots detta står koldioxiden ensamt för 80 procent av Sveriges påverkan på växthuseffekten. Ett bra sätt att minska vår klimatpåverkan är att källsortera.

Webbadresser

Se Länkar

Återanvändning

Att på nytt använda en produkt som den är, till exempel glasflaskor som fylls på om och om igen, eller begagnade möbler som säljs vidare av ett second hand-företag. På returpunkterna kan du oftast lämna saker till återanvändning.

Återvinning

Att på nytt kunna använda en produkts innehåll av material eller energi, till exempel genom att glasflaskor blir till isoleringsmaterial, läskburkar till nya läskburkar eller att matavfall blir till biogas.

.....

Återvinningscentral

Se Returpunkt

.....

Återvinningsstation

Här lämnar du förpackningar av papper, glas, metall och plast samt tidningar. Oftast finns även en batteriholk där du kan lämna småbatterier. Platserna drivs av Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB (FTI) och finansieras av förpackningsavgifter. Om du vill veta var närmaste station finns är det bästa att söka på www.ftiab.se eller att ringa till FTI:s kundservice. Städning sköts av entreprenörer som FTI anlitar.

Se mer under Förpackningar

KAPITEL 3

SORTERINGSGUIDE A-Ö

Aceton

Sorteras som farligt avfall och lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Aluminiumburk

Lämnas till pantsystemet om burken ingår i det systemet. Utländska läsk- och ölburkar tas även de emot i pantsystemet, så även om ingen pant lämnas kan burken återvinnas.

.....

Aluminiumfolie

Sorteras som metallförpackning och lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor.

.....

Aluminiumform

Engångsformar lämnas vid återvinningsstation till insamling av metallförpackningar eller vid din bostad om du har insamling av förpackningar där du bor. Andra formar kan återvinnas som metallskrot och lämnas till en returpunkt.

.....

Ammoniak

Räknas som farligt avfall. Ammoniak irriterar luftvägarna och är frätande. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Antenn

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

.....

Apelsinskal

Sorteras som matavfall.

Asbest

Tas inte emot på returpunkter eftersom det kräver speciell hantering och inte är ett hushållsavfall. Kontakta valfri entreprenör för hjälp med hantering. Asbestdamm är cancerframkallande och därför måste all asbest hanteras varsamt. Regler för hanteringen bestäms av Arbetsmiljöverket.

.....

Aska

Aska från ved, grillkol, pellets och cigaretter sorteras som brännbart avfall. För att undvika brandrisk är det mycket viktigt att askan är helt avsvalnad när du lägger den i soppåsen. Lägg aldrig askan löst i soptunnan eftersom askan då yr runt vid hämtningen av soporna.

.....

Avfettningsmedel

Lämnas som farligt avfall till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Badkar

Lämnas i container märkt deponi eller metallskrot vid en returpunkt – alternativt hämtas efter beställning hos kundservice.
Se mer under Grovavfall

.....

Bakplåtspapper

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Bananskal

Sorteras som matavfall.

Bandage

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Barnvagn

Går den inte att sälja på annons? Annars lämnas den i delar på en returpunkt i containrarna för brännbart och metallskrot. Du kan även beställa hämtning via kundservice.

.....

Batterier

Småbatterier lämnas till returpunkten eller i batteriholk. Holkar finns i många mataffärer, på återvinningsstationer och på många apoteket. Se även Bilbatterier

.....

Bekämpningsmedel

Lämnas som farligt avfall till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Bensin

Lämnas som farligt avfall till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Betong

Räknas som byggavfall.
Se mer under Byggavfall

.....

Bidé

Lämnas i container märkt deponi eller metallskrot vid en returpunkt – alternativt hämtas efter beställning hos kundservice.
Se mer under Grovavfall

Bildelar

Lämnas till en auktoriserad bilskrot. Bilskroten kan i vissa fall ta betalt för det du lämnar in. I andra fall kan du få betalt för det du lämnar in. Mindre förslitningsdelar till exempel bromsskivor och oljefilter, får du lämna på en returpunkt.

.....

Bilbatterier

Med bilbatterier menas batterier som är designade för start av fordon. Förbrukade bilbatterier kan kostnadsfritt lämnas till återförsäljare av startbatterier eller till returpunkterna.

.....

Bildskärm

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

.....

Bilvax

Lämnas som farligt avfall till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Bindor

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Blandat avfall

När vi pratar om blandat avfall i Norrköping menar vi brännbart avfall som även innehåller matavfall och som går till förbränning. Avgiften för att lämna blandat avfall är högre än för sorterat brännbart.

Blommor

Sorteras som matavfall.

.....

Blomjord

Mindre mängder jord kan lämnas som trädgårdskompost på en returpunkt. Med mindre mängder menas jord motsvarande mängden i en jordsäck på 50 liter eller mindre. Om det rör sig om större mängder får det inte lämnas på returpunkten. Kontakta i så fall valfri entreprenör. Lös hantering av jord med skyffel är inte tillåten på returpunkterna. Den blomjord som följer med rötterna på en krukväxt kan sorteras som matavfall eftersom krukväxten sorteras som matavfall.

.....

Blomkruka (plast)

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Blomkruka (keramik/porslin)

Lämnas i första hand på en returpunkt, i containern för deponi. Kan du inte det så får du lägga den bland det brännbara avfallet.

.....

Blöjor

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Bomull

Sorteras som brännbart avfall. Det gäller såväl bomullsroundeller, tops och lös bomull.

Brandsläckare

Fylls på hos ett företag som tillhandahåller denna tjänst. Om behållaren är tom kan du lämna den till en returpunkt som metallskrot.

.....

Brandvarnare

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice. Tänk på att ta bort batteriet.

.....

Brännbart avfall

Exempel på brännbart avfall är diskborstar, leksaker (utan batteri), blöjor och bindor, CD-skivor, pennor, tops, dammsugarpåsar och kuvert. Det brännbara avfallet är det som du lägger i den vanliga soppåsen och sen i den gröna tunnan. Det är förbjudet att lägga brännbart avfall på en deponi (soptipp). Allt som är brännbart räknas inte in i begreppet "brännbart avfall" eftersom det enligt lag ska materialåtervinnas.

.....

Bröd

Sorteras som matavfall.

.....

Brödrost

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

.....

Bubbelplast

Sorteras som plastförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor.

Böcker

Böcker med hård pärm lämnas som brännbart eller blandat avfall. Böcker med mjuk pärm, till exempel pocket, lämnas till återvinningsstation som tidning. Undersök först om något antikvariat eller någon second hand-butik är intresserad.

.....

CD-fodral

Sorteras som brännbart avfall.

.....

CD-skivor

Sorteras som brännbart avfall.

.....

CD-spelare

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

.....

Cement

Räknas som byggavfall.
Se mer under Byggavfall

.....

Chipspåse

Sorteras som plastförpackning eller pappersförpackning, beroende av material. Lämnas till en återvinningsstation i behållaren för plastförpackningar eller pappersförpackningar beroende på typ av påse/rör.

.....

Cigarettpaket

Sorteras som pappersförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor.

Cigarettfimp

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Cigarettändare

Om den är tom kan du lägga den bland brännbart. Om det är bränsle kvar lämnas den som farligt avfall på en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Citronskal

Sorteras som matavfall.

.....

Cykel

Går det inte att sälja den? Annars lämnar du den till en returpunkt i containern för metallskrot eller beställer hämtning via kundservice.

.....

Dambinda

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Dammsugare

Sorteras som elavfall. Lämnas på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

.....

Dammsugarpåsar

Sorteras som brännbart avfall.

Dator

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

.....

Deodorant

Sorteras som plast-, metall- eller glasförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor. Tänk på att sprayförpackningar måste vara tömda, annars sorteras de som farligt avfall.

.....

Diesel

Lämnas som farligt avfall till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Diskett

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Diskborste

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Diskmaskin

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

.....

Disktrasor

Sorteras som brännbart avfall.

Dricksglas

Har du möjlighet, lämna dem direkt till en returpunkt i container märkt deponi. Kan du inte det så får du sortera det som brännbart avfall. Dricksglas är ingen förpackning och ska därför inte lämnas på återvinningsstationer.

.....

DVD-skiva

Sorteras som brännbart avfall.

.....

DVD-fodral

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Däck

För bildäck finns det producentansvar, vilket betyder att de ska tas omhand av gummiverkstaden vid köp av nya däck. Bildäck kan även lämnas till en returpunkt. Ta gärna bort däcket från fälgen innan du lämnar den till returpunkten. Det finns dock särskilda containrar för däck på fälg.

Cykeldäck, barnvagnsdäck och liknande sorteras som brännbart avfall.

.....

Döda husdjur

Hör av dig till en veterinär om du har ett dött husdjur som du vill kremera. Om du behöver kommunens hjälp med att bli av med ditt döda husdjur, kontakta kundservice.

Elavfall

Betyder elektriskt- och elektroniskt avfall. Elavfall omfattas av producentansvar. Alla produkter med sladd eller batteri samt ljuskällor såsom lysrör, lågenergilampor och glödlampor räknas som elavfall. Elavfall lämnas till en returpunkt eller hämtas efter beställning hos kundservice. Om du bor i lägenhet, hör med hyresvärderna om hur det fungerar i er fastighet.

.....

Elkabel

Lämnas på en returpunkt som metallsrot. Får även lämnas som brännbart om du inte har möjlighet att ta dig till en returpunkt.

.....

Engångsbestick

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Engångsmugg

Sorteras som plastförpackning om den består av plast. Är det en engångsmugg av papper sorteras den som pappersförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor.

.....

Engångstallrik

Sorteras som plastförpackning om den består av plast. Är det en engångstallrik av papper sorteras den som pappersförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor.

Engångsgrill

Metalltråget och järngallret lämnas på en returpunkt som metallskrot. Grillkolen sorteras som brännbart avfall, men måste svalna ordentligt innan den kan slängas.

.....

Eternit

Se Asbest

.....

Farligt avfall

Farligt avfall lämnar du till en returpunkt eller till miljöbilen. Fastighetsägare till flerbostadshus kan en gång per år beställa avgiftsfri hämtning av farligt avfall till sina hyresgäster.

.....

Fettavskiljarslam

Tekniska kontoret hämtar fettavskiljarslam från verksamheter i kommunen.

.....

Ficklampa

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

.....

Fiskrens

Sorteras som matavfall.

.....

Fläckborttagningsmedel

Lämnas som farligt avfall till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Fotogen

Lämnas som farligt avfall till en returpunkt eller till miljöbilen.

Fotonegativ

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Framkallningsvätskor

Om du är hobbyfotograf och behöver bli av med framkallningsvätskor sorteras det som farligt avfall och lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Frigolit

Sorteras som plastförpackning och lämnas på en återvinningsstation. Om det är större frigolitförpackningar som inte går ned i inkasthålet kan du lämna det på en returpunkt som brännbart.

.....

Frityrolja

Se Matolja

.....

Fruktrester

Sorteras som matavfall.

.....

Färg

Lämnas som farligt avfall till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Färgade glasförpackningar

Se Glasförpackningar

.....

Färgburkar

Helt tömda och torra färgburkar av plast eller metall sorteras som förpackningar och lämnas till en återvinningsstation. Om det finns någon färg kvar lämnas de som farligt avfall till en returpunkt eller miljöbilen.

Fönsterglas

Fönsterglas sorteras som byggavfall.

Se mer under Byggavfall

Gasbindor

Sorteras som brännbart avfall.

Gips

Mindre mängder gips kan lämnas i en särskild container för gips på returpunkten. Om du har större mängder räknas det som byggavfall och omfattas inte av det kommunala renhållningsansvaret.

Se mer under Byggavfall

Gladpack

Sorteras som plastförpackning och lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor.

Glas

Trasiga dricksglas och liknande glasföremål som inte är förpackningar lämnas till en returpunkt i container märkt deponi. Om du inte har möjlighet till det får du lägga det väl emballerat bland det brännbara avfallet.

Glasförpackningar

Förpackningar av glas, till exempel glasburkar för sylt, gurka och oliver lämnas till återvinning vid en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor. Tänk på att skilja på färgat och ofärgat glas. Det går självklart bra att lägga allt i samma påse och sortera när du är på återvinningsstationen. Glasflaskor med pant lämnas till pantsystemet.

Glasögon

Det finns insamlingar av gamla glasögon där de sedan kommer till nytta i andra delar av världen. Om de är trasiga så får de slängas bland det brännbara avfallet.

.....

Glykol

Sorteras som farligt avfall. Glykol är en färglös och mycket giftig alkohol som används i motorers kylvätska för att förhindra isbildning under vintertid.

.....

Glödlampa

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice. I vissa flerbostadshus finns återvinningsrum där även glödlampor kan lämnas.

.....

Godis

Sorteras som matavfall (om du inte vill äta upp det!).

.....

Godispapper

Sorteras som pappers- eller plastförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor.

.....

Godispåse

Sorteras som pappers- eller plastförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor.

Grovavfall

Större och skrymmande avfall från hushållet som på grund av sin vikt, storlek eller andra egenskaper inte kan hanteras i den vanliga sophämtningen. Det kan till exempel vara kasserade möbler och cyklar. Grovsopor kan alltid lämnas på en returpunkt eller hämtas efter beställning hos kundservice.

Tänk på att det är bättre att lämna funktionsdugliga möbler med mera till hjälporganisationer där de kan återanvändas. På returpunkterna brukar det även finnas möjlighet att lämna saker till återanvändning. I flerfamiljshus finns oftast något utrymme där grovsopor kan lämnas. Hör med din fastighetsägare vad som gäller där du bor.

.....

Grytor

Lämnas till en returpunkt i containern för metallsrot.

.....

Gräsklipp

Låt det gärna ligga kvar och göda gräsmattan eller lägg det i trädgårds-komposten om du har en sådan. Har du stora mängder kan det lämnas som trädgårdsavfall på en returpunkt.

.....

Grönsaker

Sorteras som matavfall.

.....

Gummihandskar

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Gödningsmedel

Sorteras som farligt avfall, lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

Halogenlampa

Se Glödlampa

Handfat

Lämnas i container märkt deponi eller metallsprot vid en returpunkt – alternativt hämtas efter beställning hos kundservice.

Se mer under Grovavfall

Hundbajs

Hundbajspåsen lägger du i särskilda soptunnor utmed promenadstråk eller i kärlet för brännbart avfall. Får inte sorteras som matavfall, även om du använder nedbrytbara påsar.

Hushållspapper

Kan läggas bland matavfallet eller bland det brännbara avfallet.

Husvagn

Kontakta en auktoriserad bilskrot.

Hårtork

Sorteras som elavfall. Lämnas på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

Hårda plastförpackningar

Se Plastförpackningar

Impregneringsmedel

Sorteras som farligt avfall, lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Inhalator

Om den inte är tom ska den lämnas till ett apotek som läkemedel. Är den tom kan den sorteras som brännbart avfall.

.....

Isoleringsmaterial

Lämnas vid en returpunkt, i container märkt deponi. Tänk dock på att gammal isolering kring värmeledningsrör kan innehålla asbest. Asbest kräver särskild behandling och får inte lämnas till returpunkten.

Se mer under Asbest

.....

Jaktavfall

Ska i första hand läggas tillbaka i skogen. Kontakta kundservice för information om alternativ hantering.

.....

Jord

Mindre mängder jord kan lämnas som trädgårdskompost på en returpunkt. Med mindre mängder menas jord motsvarande mängden i en jordsäck på 50 liter eller mindre. Om det rör sig om större mängder till exempel från grävarbeten, får det inte lämnas på returpunkten. Kontakta i så fall valfri entreprenör. Lös hantering av jord med skyffel är inte tillåten på returpunkterna.

.....

Juicekartong

Sorteras som plast- eller pappersförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor.

Julgran

Lämnas till en returpunkt bland trädgårdsris. Bor du i lägenhet, hör med hyresvärden om hur det fungerar i er fastighet. Bor du i småhus kan du ställa granen vid den gröna soptunnan, så tas den med i mån av plats.

.....

Julgransbelysning

Sorteras som elavfall. Lämnas till en returpunkt eller insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt hämtas, tillsammans med annat elavfall efter beställning hos kundservice.

.....

Kaffefilter/sump

Sorteras som matavfall.

.....

Kaffepaket

Sorteras som plast- eller pappersförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor.

.....

Kanyler

Kanyler ska emballeras väl och läggas bland det brännbara avfallet. Som emballage kan du till exempel använda en mjölkkartong eller en plastflaska. Vissa apotek kan tillhandahålla kanylbehållare.

.....

Kapsyler

Sorteras som metallförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor.

Kartong

Sorteras som pappersförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor.

.....

Kassettband

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Kassettbandspelare

Sorteras som elavfall. Lämnas på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

.....

Kastrull

Lämnas som metallskrot till en returpunkt. Ska inte lämnas till en återvinningsstation, eftersom det inte är en förpackning.

.....

Kattsand

Sortera som brännbart avfall. Vissa typer av kattsand går att kompostera i en hemkompost om du har en sådan. Men lägg ingen kattsand bland matavfallet som hämtas eftersom kattsand inte är rötbart.

.....

Kondom

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Kaviartub

Om den är tom lämnas den till en återvinningsstation som metallförpackning eller vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor. Du kan lämna plastkorken påskruvad för att undvika lukt. En full tub lämnas som brännbart avfall.

Kemikalier

Sorteras som farligt avfall. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.
.....

Keramiksaker

Har du möjlighet, lämna dem direkt till en returpunkt i containern för deponi. Kan du inte det så får du lägga dem bland det brännbara avfallet.
.....

Kitt

Sorteras som farligt avfall. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.
.....

Klockor

De allra flesta klockor drivs med batteri och är därför ett elavfall. Lämnas till en returpunkt eller insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt hämtas tillsammans med annat elavfall efter beställning hos kundservice. Mekaniska klockor kan lämnas som metallsrot på en returpunkt. Många äldre klockor har dock ett samlarvärde, även om de inte skulle fungera.
.....

Klorin

Sorteras som farligt avfall. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.
.....

Kläder

Hela och rena kläder lämnas till klädinsamling som bland annat finns vid vissa återvinningsstationer och returpunkter. Trasiga kläder sorteras som brännbart avfall.

Knivar

Lämna dem till en returpunkt i container märkt metallskrot. Kan du inte det så får du lägga dem bland det brännbara avfallet. Tänk på att embal- lera kasserade knivar mycket noggrant om du lägger dem i soporna, så att ingen gör sig illa på dem!

.....

Konservburk

Sorteras som metallförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor.

.....

Kork

Plast- eller metallkorkar sorteras som plast- eller metallförpackningar. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämt- ning av förpackningar där du bor. Vinkorkar eller liknande av kork sorte- ras som brännbart avfall.

.....

K-sprit

Sorteras som farligt avfall. Lämnas till en returpunkt eller miljöbilen.

.....

Kuvert

Sortera som brännbart avfall, eftersom limningen och eventuellt fönster förstör återvinningsprocessen. Vadderade kuvert och påsar ska sorteras som pappersförpackningar och lämnas på en återvinningsstation.

.....

Kvicksilverbatterier

Lämnas till batteriinsamling vid en återvinningsstation eller returpunkt. Det finns även batterirör i många butiker och apotek.

Kyl- och frysmöbler

Sorteras som elavfall. Lämnas på en returpunkt eller hämtas efter beställning hos kundservice. Innehåller ofta freon och ska därför hanteras varsamt. Freoner skadar ozonskiktet om de kommer ut i atmosfären.

.....

Köttben

Sorteras som matavfall.

.....

Lack

Sorteras som farligt avfall. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Lacknafta

Sorteras som farligt avfall. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Latrin

Ett annat ord för kiss och bajs. Latrinhämtning kan ske från hushåll som inte är kopplade till det allmänna avlopps nätet och inte heller har enskilt avlopp. Oftast rör det sig om fritidshus. Hämtning av latrin är ett tungt och slitsamt arbete. Dessutom är det inte miljömässigt fördelaktigt att transportera och deponera latrin. Ett alternativ till latrinhämtning är eget omhändertagande av latrin, till exempel genom att använda en mulloalett eller genom latrinkompostering. Ofta kan det löna sig i längden att investera i en mulloalett istället för att betala för latrinhämtning.

.....

LED-lampa

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

Leksaker

Om de har sladd eller batteri sorteras de som elavfall, som lämnas till en returpunkt eller insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt hämtas efter beställning hos kundservice. Tag gärna bort batterier först om du har möjlighet. Leksaker av plast, trä eller textil, men som inte har sladd eller batteri sorteras som brännbart avfall. Leksaker i metall kan lämnas som metallsrot på returpunkten.

.....

Lera

Lämna modeller, lerkrukor och liknande på en returpunkt i containern märkt deponi. Om du inte har möjlighet till det får du lägga det bland det brännbara avfallet.

.....

Lim

Sorteras som farligt avfall. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Linolja

Sorteras som farligt avfall. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Lysrör

Är både ett elavfall och ett farligt avfall. Innehåller kvicksilver och ska hanteras varsamt. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Lågenergilampa

Se Lysrör

Läder

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Läkemedel

Läkemedel omfattas av producentansvar. Det innebär att du kan lämna överbliven medicin till alla apotek.

.....

Läskburk

Se Aluminiumburk

.....

Lösningsmedel

Sorteras som farligt avfall. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Löv

Torra löv är bra att blanda in i hemkomposten eller trädgårdskomposten som strömaterial. Större mängder kan lämnas på en returpunkt i containern som är märkt trädgårdsavfall.

.....

Madrasser

Lämnas till en returpunkt i containern märkt brännbart. Du kan även beställa hämtning av grovavfall via kundservice.

.....

Maskindiskmedel

Sorteras som farligt avfall. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

Matavfall

Med matavfall menas allt som du kan tänka dig att äta samt skal och matrester. Det kan till exempel vara potatisskal, pasta, frukt, bröd, snacks, kaffesump och filter, tepåsar, kött och fisk.

Släng inte snus eller tobak bland matavfallet, det förstör nedbrytningsprocessen. Hundbajspåsar ska inte läggas bland matavfallet utan bland de brännbara soporna.

Matavfall lägger du i den bruna tunnan, eller i din hemkompost om du har en sådan. Matavfallet som hämtas blir biogas, som är ett miljövänligt fordonsbränsle.

.....

Matolja

Ofta rör det sig om olja från fritering och liknande. Olja som hamnar i avloppet kan orsaka stopp och översvämning. Små mängder kan du torka upp med papper och sortera som matavfall. Lämna gärna större mängder i flaska till återvinning på en returpunkt. Häll annars på flaska och lägg i kärlet för brännbart. Häll inte oljan i avloppet, det kan på sikt sätta igen rören.

.....

Mattor

Lämnas i containern som är märkt brännbart på en returpunkt eller hämtas efter beställning hos kundservice. Får du plats med mattan i soppåsen kan du lägga den bland det brännbara avfallet.

.....

Mediciner

Se Läkemedel

.....

Medicinkarta

Om den är helt tom på läkemedel lämnar du den som plastförpackning till en återvinningsstation. Om det finns läkemedel kvar lämnar du in den till ett apotek.

Metall

Föremål av metall kan du lämna på en returpunkt i container märkt metallskrot. Tänk på att eldrivna hushållsmaskiner räknas som elavfall och inte får placeras bland metallskrotet. Metallsprot tas omhand och blir råvara bland annat till stålindustrin. Förpackningar av metall lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor.

.....

Metallförpackningar

Förpackningar av metall lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor. Materialet i förpackningarna återvinns och blir till exempel armeringsjärn. Metall är ett material som lämpar sig bra för återvinning. Faktum är att när du återvinner en aluminiumburk går det bara åt fem procent av den energi som hade gått åt om en burk tillverkas från nybruten metall!

.....

Mikrovågsugn

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

.....

Mjuka plastförpackningar

Se Plastförpackningar

.....

Mjölkkartonger

Sorteras som pappersförpackning och lämnas till en återvinningsstation, alternativt vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor.

.....

Motorolja

Sorteras som farligt avfall. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

Mobiltelefon

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

.....

MP3-spelare

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

.....

Möbler

Kan inte någon annan ha nytta av dem? Annars räknas de som grovavfall och lämnas till en returpunkt eller insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt hämtas efter beställning hos kundservice.

.....

Nagellack

Sorteras som farligt avfall, eftersom det innehåller mycket lösningsmedel. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Nappar

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Nappflaska

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Nikotinplåster

Sorteras som läkemedel och lämnas till ett apotek. Plåstret innehåller läkemedel även efter användning.

Näsdukar

Sorteras som brännbart avfall.

Nötskal

Sorteras som matavfall.

Ofärgade glasförpackningar

Se Glasförpackningar

Ogräs

Lämnas som trädgårdsavfall till en returpunkt eller läggs i din egen hemkompost. För att förhindra att ogräset lever kvar i din hemkompost och sedan sprids med mullen – använd en varmkompost. Den isolerade varmkomposten har lättare att komma upp i höga temperaturer och då finns större chans att ogräset dör.

Olja (motorolja och liknande)

Sorteras som farligt avfall, lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.
Se Matolja

Oljefilter

Sorteras som farligt avfall, lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

Papper

Kontors- och skrivpapper sorteras som tidningar och returpapper. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har insamling av tidningar där du bor.

Pappersförpackningar

Lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har insamling av pappersförpackningar där du bor.

.....

Pappersmugg

Sorteras som pappersförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har insamling av pappersförpackningar där du bor.

.....

Pappersrulle

Det som blir kvar när pappret är slut sorteras som pappersförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har insamling av pappersförpackningar där du bor.

.....

Papperstallrik

Sorteras som pappersförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har insamling av pappersförpackningar där du bor.

.....

Paraply

Sorteras som grovavfall. Lämnas till en returpunkt eller hämtas vid din fastighet. Hämtning av grovavfall kan beställas av fastighetsägaren via kundservice. Om det är ett paraply som inte tar så mycket plats kan du sortera det som brännbart avfall.

.....

Parfym

Sorteras som farligt avfall. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Pennor

Sorteras som brännbart avfall.

Pizzakartong

Sorteras som pappersförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din fastighet om du har hämtning av förpackningar där du bor.

.....

Plast

Plastsaker som inte är förpackningar sorteras som brännbart avfall. Om det är stora saker, till exempel plastmöbler, rör och liknande kan de lämnas i containern som är märkt brännbart vid en returpunkt eller hämtas efter beställning hos kundservice.

.....

Plastfolie

Sorteras som plastförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din fastighet om du har hämtning av förpackningar där du bor.

.....

Plastförpackningar

Lämnas till en återvinningsstation eller vid din fastighet om du har hämtning av förpackningar där du bor. Det gäller både hårda och mjuka plastförpackningar, till exempel ketchupflaskor, schampoflaskor, plastpåsar, plastfolie och frigolittråg till köttfärs eller grönsaker.

.....

Plastmugg

Sorteras som plastförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din fastighet om du har hämtning av förpackningar där du bor.

.....

Plastpåse

Sorteras som plastförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din fastighet om du har hämtning av förpackningar där du bor.

Plasttallrik

Sorteras som plastförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din fastighet om du har hämtning av förpackningar där du bor.

.....

Plåster

Sorteras som brännbart avfall. Det gäller dock inte plåster som innehåller läkemedel, se nikotinplåster.

.....

Plåtburkar

Sorteras som metallförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din fastighet om du har hämtning av förpackningar där du bor.

.....

Pocketbok

Sorteras som tidningar och returpapper. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din fastighet om du har hämtning av förpackningar där du bor.

.....

Polish

Sorteras som farligt avfall. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Porslin

Lämnas till en returpunkt i containern som är märkt "deponi". Om du inte har möjlighet till det får du lägga det bland det brännbara avfallet. Tänk på att emballera trasigt porslin väl.

.....

Presenning

Sorteras som grovavfall. Lämnas till en returpunkt i containern märkt "brännbart". Får du plats med den i soppåsen kan du lägga den bland det brännbara avfallet.

Proppar (till elskåp)

Lämna dem gärna direkt till en returpunkt i container märkt deponi. Om du inte har möjlighet till det får du lägga det bland det brännbara avfallet.

.....

Propplösare

Sorteras som farligt avfall. Består oftast av koncentrerad lut i form av natriumhydroxid (NaOH) som reagerar häftigt med vatten och är starkt frätande. Klassas som farligt avfall och lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Putsmedel

Sorteras som farligt avfall och lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Pärmar

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Radergummi

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Radioapparat

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

.....

Rakapparat

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

Rakblad

Sorteras som brännbart avfall om det är rakblad som främst består av plast. Om det är den gamla sortens rakblad sorteras det som metallskrot och lämnas till en returpunkt. Har du inte möjlighet att ta dig till en returpunkt kan du emballera dem väl och lägga dem bland det brännbara avfallet.

.....

Rakhyvel

Sorteras som brännbart avfall. Tänk på att förpacka dem så att ingen gör sig illa. Om det är en batteridrivna rakhyvel sorteras den som elavfall.

.....

Reklamblad

Sorteras som tidningar. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din fastighet om du har hämtning av tidningar där du bor. Tänk på att kuvert inte ska lämnas till återvinningsstationen utan ska sorteras som brännbart avfall.

.....

Rengöringsmedel

Sorteras som farligt avfall. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Rivningsavfall

Se Byggavfall

.....

Rotfrukter

Sorteras som matavfall.

Sax

Lämna den helst till en returpunkt i container märkt metallskrot. Om du inte kan det får du lägga den bland det brännbara avfallet. Tänk på att förpacka kasserade saxar så att ingen gör sig illa.

.....

Schampoflaskor

Sorteras som plastförpackning. Lämnas till en återvinningsstation eller vid din fastighet om du har hämtning av förpackningar där du bor.

.....

Sekretessavfall

Exempel på sekretessavfall är uttjänta handlingar, disketter, mikrofilm, eller annat material som innehåller uppgifter som inte får komma i orätta händer. Flera företag inom renhållningsbranschen tar hand om denna typ av avfall.

.....

Skaldjur

Sorteras som matavfall. Kraftiga skal från musslor och krabba kan vara svårnedbrytbara i en hemkompost och har du inte hämtning av matavfall kan de läggas bland det brännbara avfallet. Tips i väntan på sophämtningen – frys in skalen i en plastpåse.

.....

Skin

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Skor

Sorteras som brännbart avfall. Hela och rena skor kan även lämnas till klädinsamling.

Skrotbilar

Lämnas till en auktoriserad bilskrot.
.....

Skrivar

Lämna dem gärna för återvinning till en returpunkt i container märkt metallskrot. Om du inte har möjlighet till det så får du lägga dem i kärlet för brännbart avfall. Tänk på att emballera väl så att ingen kommer till skada.
.....

Slam

Slam är ett fast material från enskilda avlopp som avskiljs i en slamavskiljare. Slam från enskilda avlopp räknas som ett hushållsavfall som kommunen ansvarar för.

Se mer under Slamavskiljare
.....

Slang

Sorteras som brännbart avfall.
.....

Slipers (av trä)

Sorteras som farligt avfall eftersom de är impregnerade. Lämna till returpunkten i containern för tryckimpregnerat trä. Större mängder med slipers räknas som byggavfall.

Se mer under Byggavfall
.....

Smink

Sorteras som brännbart avfall. Nagellack är dock farligt avfall och får inte slängas bland soporna, lämna det till en returpunkt eller till miljöbilen.

Snus

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Snusdosa

Locket sorteras som plastförpackning och resten av dosan som plast- eller pappersförpackning (beroende av material). Lämna till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har hämtning av förpackningar där du bor.

.....

Soppa

Slå överbliven soppa i slasken och låt rinna av ordentligt, det som blir kvar lägger du bland matavfallet.

.....

Spackelburk

Sorteras som plastförpackning eller metallförpackning och lämnas till en återvinningsstation om den är rengjord och torr. Innehåller burken fortfarande spackel sorteras den som farligt avfall och lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Spackelrester

Sorteras som farligt avfall. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Spegelglas

Lämnas till en returpunkt i container märkt deponi alternativt hämtas som grovavfall efter beställning hos kundservice. Spegelglas får inte läggas i glasinsamlingen, eftersom det inte är en förpackning. Om det är mindre mängder kan du lägga det i kärlet för brännbart avfall. Tänk på att emballera väl, så att ingen kommer till skada.

Spikar

Lämna dem gärna för återvinning till en returpunkt i containern märkt metallskrot. Om du inte har möjlighet till det så får du lägga dem i kärlet för brännbart avfall. Tänk på att emballera väl, så att ingen kommer till skada.

.....

Spillolja

Se Olja

.....

Spis och spishäll

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

.....

Spisfläkt

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

.....

Sprayflaskor

Tomma sprayflaskor lämnas till en återvinningsstation och sorteras som metallförpackning eller plastförpackning, beroende av material. Flaskor som inte är tömda innehåller drivgas och lämnas därför som farligt avfall till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Sprutor

Kanyler ska emballeras väl och läggas bland det brännbara avfallet. Som emballage kan du till exempel använda en mjölkkartong eller en plastflaska. Vissa apotek kan tillhandahålla kanylbehållare. Sprutor som enbart består av plast, exempelvis sondsprutor, sorteras som plastförpackning.

Stearinljus

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Stekpanna

Lämna dem till en returpunkt i containern som är märkt metallsrot. Om du inte har möjlighet till det så får du lägga den i kärlet för brännbart avfall. Stekpannan är ingen förpackning och ska därför inte lämnas på en återvinningsstation.

.....

Stereoapparat

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

.....

Stomipåse

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Strumpor

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Strykjärn

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

.....

Stålull

Lämnas gärna för återvinning till en returpunkt i containern märkt metallskrot. Om du inte har möjlighet att ta dig till en returpunkt kan du lägga det bland det brännbara avfallet.

Sågspån

Lägg spånet bland det brännbara avfallet eller i container märkt brännbart på en returpunkt. Går även utmärkt att använda som kompostströ, om du har en hemkompost.

.....

Säkringar

Lämna dem gärna direkt till en returpunkt i container märkt deponi. Tänk på att det finns automatsäkringar som sorteras som elavfall när de byts.

.....

Sängar

Lämnas till en returpunkt eller insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt hämtas efter beställning hos kundservice.

Se mer under Grovavfall

.....

Tablettkarta

Ska vara helt tom på läkemedel. Lämnas som plast- eller metallförpackning till en återvinningsstation. Om det finns läkemedel kvar ska den lämnas till ett apotek.

.....

Takpannor

Se Byggavfall

.....

Tamponger

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Tandborste

Sorteras som brännbart avfall. Eltandborstar lämnas som elavfall till en returpunkt eller insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt hämtas efter beställning hos kundservice.

T

Tegel

Se Byggavfall

.....

Telefonkatalog

Sorteras som tidningar och lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har insamling av tidningar där du bor.

.....

Tejp

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Tepåsar

Sorteras som matavfall.

.....

Termometer

Är det en digital termometer sorteras den som elavfall och lämnas till en returpunkt eller insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt hämtas efter beställning hos kundservice. Äldre termometrar med vätska i sorteras som farligt avfall.

.....

Terpentin

Sorteras som farligt avfall. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Textilier

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Thinner

Sorteras som farligt avfall. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

Tidningar

Tidningar lämnas till en återvinningsstation, eller vid din bostad om du har insamling av tidningar där du bor.

.....

Tjära

Sorteras som farligt avfall. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Toalettstol

Lämnas i container märkt deponi eller metallskrot vid en returpunkt – alternativt hämtas efter beställning hos kundservice.

Se mer under Grovavfall

.....

Tops

Sorteras som brännbart avfall. Lägg dem inte i toaletten eftersom de ställer till med problem vid avloppsreningen.

.....

Torkarblad

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Trosskydd

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Tryckimpregnerat trä

Sorteras som farligt avfall och lämnas till en returpunkt i container märkt tryckimpregnerat trä.

Se mer under Byggavfall

Trä

Trä eller virke som inte är impregnerat eller kraftigt målat är en utmärkt energikälla och kan förbrännas i vanliga biobränslepannor. Sorteras för sig på en returpunkt i containern märkt trä.

Se mer under Byggavfall

Trädgårdsavfall

Det mesta av trädgårdsavfallet går att kompostera och kan läggas i hemkomposten. Om du har större mängder kan du lämna det till en returpunkt eller beställa hämtning via kundservice. Busk- och häckklipp från trädgården lämnas på platsen som är märkt "ris" på en returpunkt. Fallfrukt, mossa, löv och liknande lämnas i container på returpunkten märkt "trädgårdskompost" för att sedan komposteras.

Träolja

Sorteras som farligt avfall, lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

Tuggummi

Sorteras som brännbart avfall.

TV-antenn

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

TV-apparat

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

Tvål

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Tvättmaskin

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

.....

Tvättsvamp

Sorteras som brännbart avfall.

.....

Tvättställe

Lämnas i container märkt deponi eller metallskrot vid en returpunkt, alternativt hämtas efter beställning hos kundservice.

Se mer under Grovavfall

.....

Tändvätska

Sorteras som farligt avfall. Lämnas till en returpunkt eller till miljöbilen.

.....

Ugn

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

.....

Uppladdningsbara apparater

Sorteras som elavfall. Lämnas till en returpunkt eller insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt hämtas tillsammans med annat elavfall efter beställning hos kundservice.

U

Uppladdningsbara batterier

Se Batterier

USB-minne

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

Vegetabilisk olja

Ofta rör det sig om olja från fritering och liknande. Små mängder kan du torka upp med papper och sortera som matavfall. Lämna gärna större mängder i flaska till återvinning på en returpunkt. Häll annars på flaska och lägg i kärlet för brännbart. Häll inte oljan i avloppet, det kan på sikt sätta igen rören och orsaka stopp och översvämning.

Verktyg

El- eller batteridrivna verktyg räknas som elavfall och lämnas på en returpunkt eller insamling i fastigheten (flerfamiljshus) – alternativt hämtas tillsammans med annat elavfall efter beställning hos kundservice. Verktyg av metall kan också lämnas på en returpunkt som metallsrot. Övriga verktyg sorteras som brännbart.

Videoband

Sorteras som brännbart avfall.

Vitvaror

Sorteras som elavfall. Lämna den på en returpunkt eller till insamling i fastigheten (flerfamiljshus), alternativt beställ hämtning hos kundservice.

Värmeljus

Utbrända värmeljus sorteras som metallförpackning och lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har insamling av förpackningar där du bor. Består ljushållaren av plast sorteras den som plastförpackning. Men lossa i så fall vekeshållaren och lägg den i metallinsamlingen.

.....

Wellpapp

Sorteras som pappersförpackning och lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har insamling av förpackningar där du bor. Om det är stora mängder kan du lämna dem i en särskild container för wellpapp på en returpunkt.

.....

Äggkartonger

Sorteras som pappersförpackning och lämnas till en återvinningsstation eller vid din bostad om du har insamling av förpackningar där du bor.

.....

Äggskal

Sortera som matavfall.

.....

Ölburk

Se Aluminiumburk

KAPITEL 4

KONTAKTUPPGIFTER

KONTAKTUPPGIFTER

Kommunens kundservice

Kontakta tekniska kontorets kundservice om du har frågor om avfall.

Telefon: 011-15 15 50

E-post: kundservice.avfall@norrkoping.se

Fax: 011-15 15 70

Öppettiderna finner du på: www.norrkoping.se/avfall

Norrköpings kommun

Tekniska kontoret

601 81 Norrköping

Boken finns även på www.norrkoping.se/avfall. Där hittar du även vår sökbara källsorteringsguide, som har ännu fler sökord än Lilla Sopboken!

Förpacknings- och tidningsinsamlingens kundservice

Om du har frågor om förpackningar och tidningar, kontakta Förpacknings- och Tidningsinsamlingens kundservice.

Telefon: 0200-88 03 11

E-post: info@ftiab.se

Returpunkter

Returpunkten i Norrköping, Stohagsgatan 7 (vid NT)

Telefon: 011-15 16 60

Returpunkten i Skärblacka, Förrådsvägen 2

Telefon: 011-15 16 70

Returpunkten i Åby, Hydraulvägen

Telefon: 011-15 15 60

Returpunkten i Östra Husby (fd. Vägverkets förråd)

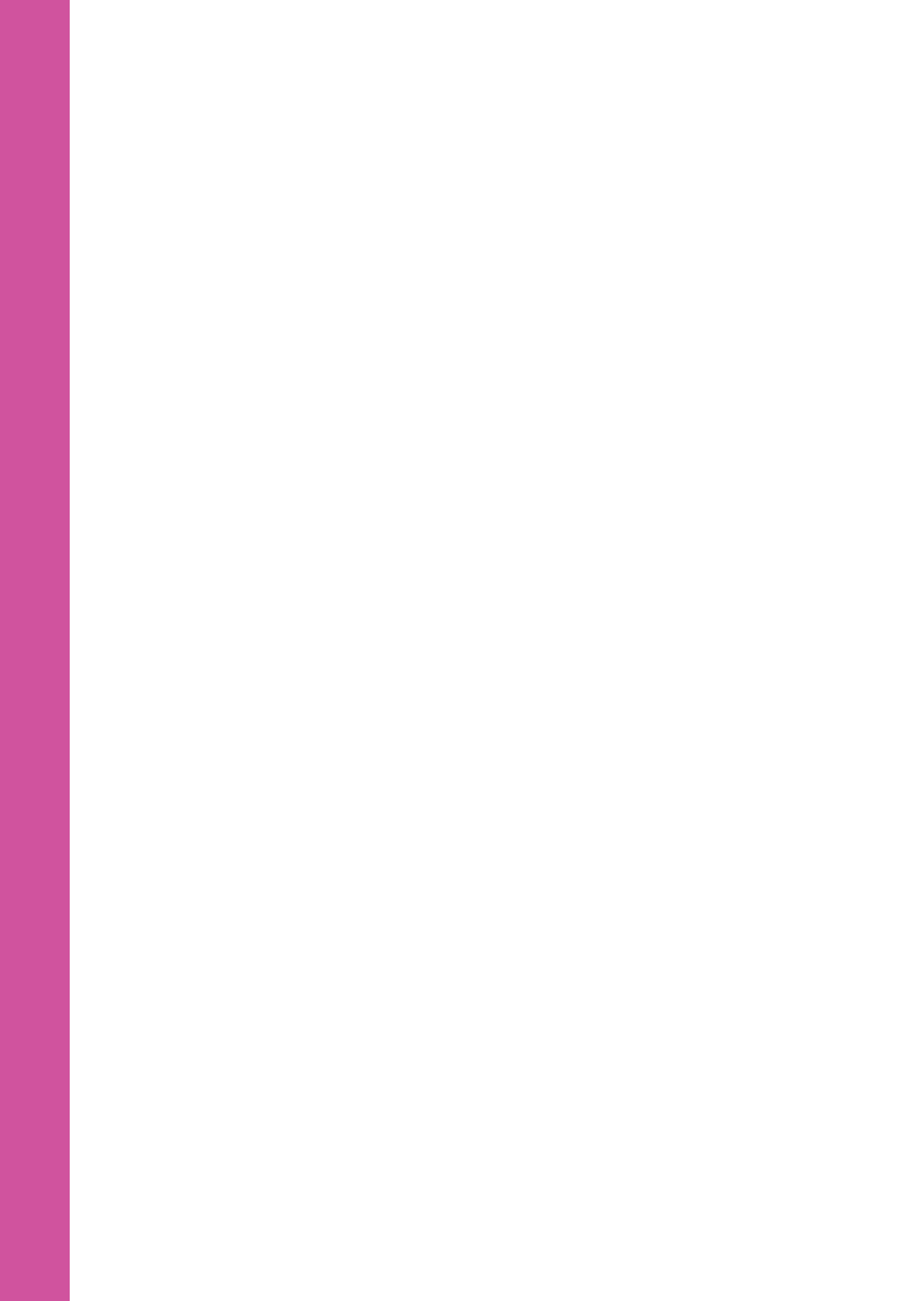
Telefon: 011-15 15 80

Returpunkten i Krokek, Sjöviksvägen 161

Telefon: 011-15 15 30

Returpunkternas öppettider hittar du på www.norrkoping.se/avfall.

Du kan även kontakta tekniska kontorets kundservice för att få reda på öppettiderna.

**Lilla Sopboken hjälper dig
att sortera dina sopor rätt.**

TEKNISKA KONTORET

Adress: Förvaltningshuset Rosen
Trädgårdsgatan 21, 601 81 Norrköping
Tel: 011-15 15 50 **Fax:** 011-15 15 70
www.norrkoping.se/avfall

